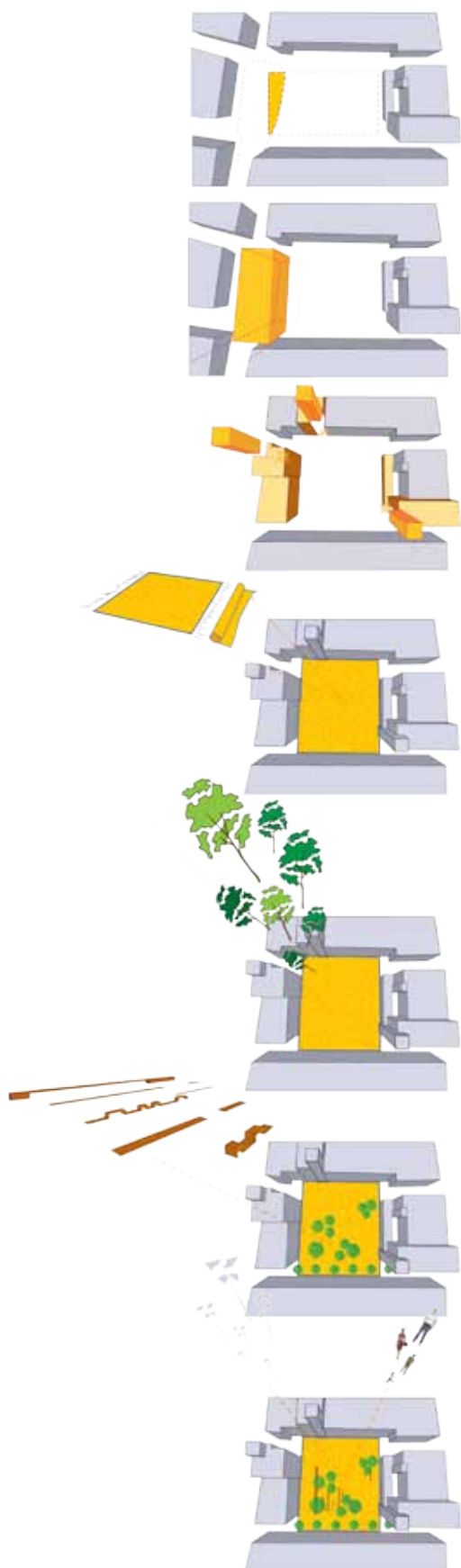

PLEIN '44 NIJMEGEN

Een plein voor iedereen

Nijmegen heeft er een plein bij. Waar jarenlang een onaantrekkelijke leegte het beeld bepaalde, is nu een echt ontmoetingsplein gerealiseerd. De tragische geschiedenis van Plein '44 bood vruchtbare grond voor een publieksvriendelijk ontwerp.

Publiekswinnaar

De open plek die Plein '44 vormt in het stedelijke weefsel is ontstaan als gevolg van een vergissingsbombardement in februari 1944. In één klap werd hiermee een einde gemaakt aan het vertrouwde Nijmeegse patroon van kleine straatjes. Het wederopbouwplan voorzag op deze open plek een levendig plein met winkels, horeca, bioscopen en mogelijkheid tot parkeren. Geleidelijk ontwikkelde het plein zich echter tot een natuurlijke scheidslijn tussen het centrum van de stad en het aanpalende busstation. Jarenlang tevergeefs sleutelen aan het plein en de omgeving leidde niet tot de gewenste resultaten. In tegendeel, Plein '44 was tot voor de transformatie een lege, verdiepte bak, een plek die gemeden werd door het winkelend publiek en waar zelfs de verloren soldaat, een belangrijk symbool voor de Nijmegenaren, er een beetje zielloos bijstond.

Reden dus voor de gemeente Nijmegen om in 2003 een internationale ontwerpwedstrijd uit te schrijven voor de herinrichting van Plein '44. Het plein moest weer een belangrijk onderdeel van de stad gaan vormen, zowel een aantrekkelijke entree voor de mensen die met de bus komen als een levendige schakel tussen het centrum en het westelijke deel van de binnenstad.

De ontwerpers werden uitgenodigd twee plannen in te dienen. Eén scenario moest uitgaan van de vooroorlogse structuur waarbij een netwerk van straten en pleintjes het beeld bepaalde. Het andere scenario had de handhaving van de wederopbouwstructuur als uitgangspunt. In januari 2004 heeft de bevolking van Nijmegen het naoorlogse plan Een plein voor iedereen als winnaar gekozen naar ontwerp van Buro Lubbers en Soeters van Eldonk Ponec. Buro Lubbers stelde in deze wederopbouwvariant de stedenbouwkundige randvoorwaarden voor de inrichting van het plein op met als uitgangspunt een evenwicht tussen de buitenruimte en de stedenbouw. Soeters van Eldonk Ponec was verantwoordelijk voor de architectuur.

De huiskamer van Nijmegen

Het uitgangspunt voor de inrichting van het plein is de analyse van de bestaande pleinen in Nijmegen, hoe deze gebruikt worden en wat er aan ontbreekt. De conclusie: de meeste Nijmeegse pleinen zijn open en hebben maar één functie. Op basis van deze analyse zijn de randvoorwaarden en uitgangspunten geformuleerd voor het nieuwe Plein '44 dat de bestaande pleinen moet aanvullen.

De eerste ingreep betreft het creëren van randen om het plein. De intimiteit van het plein wordt vergroot door het plaatsen van een nieuw kopgebouw dat de verhouding tussen de open ruimte en de omgevende bebouwing herstelt. Het kopgebouw splitst de open ruimte in tweeën: een groen hoofdplein en een klein busplein, die via een passage met elkaar verbonden zijn. De bestaande gevels rondom het plein zijn ook meegenomen in de transformatie. Door te interveniëren in de gevels ontstaat een samenspel van in hoogte wisselende nieuwe woontorens die een dialoog aangaan met de bestaande bebouwing. Naast deze woontorens worden grootschalige winkelunits met daarbovenop nieuwe hofwoningen voorzien. De oude bebouwing biedt ruimte aan een bioscoop, commerciële functies en horeca.

Het multifunctionele programma van wonen en winkelen, horeca en cinema zorgt voor een bruisende, levendige omgeving. De inrichting van het plein is daar niet alleen op afgestemd, het creëert daar ook de voorwaarden voor. Plein '44 is een echt ontmoetingsplein. Als de huiskamer van de stad nodigt het mensen uit er de krant te lezen, te eten of gewoon lekker te zitten in de zon of de schaduw. Het houten, duurzame meubilair is daartoe speciaal ontworpen. Kleine zitelementen en lange banken worden afgewisseld met podia, stads- en statafels. Ook de verloren soldaat heeft weer een eerbiedwaardige plek. Ook het busplein is heringericht met lange banken en grote bomen. Alle bestaande bomen zijn behouden of verplaatst. Nieuwe bomen in verschillende maten en vormen zijn aan het bomenbestand toegevoegd. De plaats van de bomen is mede ingegeven door de drie lagen tellende ondergrondse parkeergarage en fietsenstalling. De inrichting van het plein biedt veel ruimte aan evenementen.

Het plein heeft een verharding van gebroken natuursteenplaten en wijkt daarmee duidelijk af van de bestratingen in de omgeving. De verlichting is verspreid over het plein aangelegd. De aanpassing van de profielen en de beplanting van de omliggende straten, die dezelfde leegte als het huidige plein uitstralen, is meegenomen in het ontwerp.

Waar Plein '44 eerst als een gapend gat in het stedelijk weefsel lag, is het nu een gezellige, groene ruimte om te winkelen, een terrasje te pakken of gewoon te zitten om naar alle drukte te kijken. Een levendig en intiem plein in het hart van Nijmegen.

BURO LUBBERS

landschapsarchitectuur & stedenbouw

Reutsedijk 13 | 5264 PC | Vught | Nederland
+31 (0)73 6149321 | info@burolubbers.nl | www.burolubbers.nl

